

Wrocław 5.01.2023

Dr hab. med. Paweł Domosławski
Klinika Chirurgii Ogólnej,
Małoinwazyjnej i Endokrynologicznej
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
Uniwersytecki Szpital Kliniczny
50-556 Wrocław, Borowska 213

Recenzja rozprawy doktorskiej pt.: „*Ultrasonograficzna ocena fałdów głosowych u pacjentów poddanych operacji z powodu raka tarczycy- ocena wartości i optymalizacja techniki*”, lek med. Sylwii Wolff z Kliniki Endokrynologii Onkologicznej i Medycyny Nuklearnej Narodowego Instytutu Onkologii- Państwowy Instytut Badawczy im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie.

Uszkodzenie nerwu krtaniowego wstecznego podczas zabiegu operacyjnego tarczycy nie jest zbyt częstym powikłaniem, ale waga tego powikłania jest wielka, zwłaszcza jeśli to powikłanie pojawi się obustronnie.

Jednostronne porażenie tego nerwu objawia się zaburzeniami fonacji chrypką, obustronne porażenie w swoim najgorszym wariantcie może prowadzić do zaburzeń oddychania, wymagającym zastosowania tracheostomii, znacznie pogarszającej jakość i komfort życia pacjenta.

Stąd wszelkie działania zmierzające do ograniczenia tego powikłania są jak najbardziej wskazane i wprowadzane do praktyki klinicznej.

Jednym z takich narzędzi jest używanie neuromonitoringu podczas zabiegu operacyjnego, urządzenia pomagającego odnaleźć przebieg nerwu krtaniowego wstecznego, biegnącego w bliskiej odległości od tarczycy a także ocenę czynności tego nerwu po zakończonym zabiegu operacyjnym tarczycy.

Najbardziej dokładnym badaniem oceniającym funkcję fałdów głosowych jest ich ocena w bezpośrednim badaniu wykonanym przez specjalistę laryngologa (obecnie wideolaryngoskopia). W praktyce nie zawsze to badanie jest możliwe do wykonania, a badanie fałdów głosowych powinno być wykonane przed i pooperacyjnie. Przy dużej ilości zabiegów operacyjnych tarczycy w oddziale chirurgicznym, takie badanie laryngologiczne znacznie obciąża czasowo pracę laryngologa, ponadto nie jest to badanie zbyt przyjemne dla pacjenta, a dla badającego specjalisty stanowi ryzyko infekcji kropelkowej, co w czasach pandemii Covid-19 urosło do wagi dużego problemu.

Stąd z wielką więc przyjemnością podjąłem się recenzji pracy doktorskiej lek med. Sylwii Wolff, która w swoim cyklu prac podjęła się oceny badania USG fałdów głosowych u pacjentów szczególnie narażonych na ryzyko uszkodzenia nerwu krtaniowego wstecznego, operowanych z powodu raka tarczycy.

Praca pochodzi z ośrodka onkologicznego, gdzie odsetek operowanych pacjentów z powodu raka tarczycy jest znacznie wyższy niż w innych oddziałach chirurgicznych.

Przy operacji raka tarczycy dąży się jak najbardziej do radykalizacji zabiegu, usuwa się węzły chłonne, co znacznie zwiększa ryzyko uszkodzenia nerwu krtaniowego wstecznego podczas zabiegu.

Rozprawa doktorska lek. med. Sylwii Wolf stanowi oprawiony manuskrypt, liczący 71 stron. Składa się ze spisu treści, zestawienia publikacji doktorantki, streszczenia, wstępu, schematu badania, komentarzy do cyklu prac, podsumowania.

Następnie zamieszczone są kopie 3 prac stanowiących cykl publikacji, są one połączone tematycznie. Na koniec zamieszczone są wymagane oświadczenia współautorów prac oraz zgoda Komisji Bioetycznej na przeprowadzenie badań.

We wszystkich 3 pracach lek. med. Sylwia Wolff jest pierwszym autorem publikacji z udziałem własnym określanym na 50-60%, z oświadczeniami współautorów potwierdzającymi jej wkład w publikację i zgodę na wykorzystanie publikacji w postępowaniu o nadanie stopnia nauk medycznych.

Zgoda komisji bioetycznej (nr 67/2020) przy Narodowym Instytucie Onkologii im Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie dotyczy przeprowadzenia badań dotyczących ultrasonograficznej oceny fałdów głosowych u pacjentów poddanych operacji z powodu raka tarczycy.

Pierwsza z cyklu prac: Transcutaneous laryngeal ultrasonography in vocal fold assessment before and after thyroid surgery in light of recent studies. Praca zamieszczona w Polish Journal of Radiology (IF=1,024, MSNiSW=70).

Jest to praca poglądowa, która stanowi przegląd piśmiennictwa na temat TLUS (trans laryngeal ultrasonography) ostatnich lat. W pracy cytowanych jest 29 pozycji, w większości są to prace z ostatnich lat, co świadczy, że jest to nowa metoda diagnostyczna. Metoda ta ma wysoką czułość i specyficzność, jednak nie może w pełni zastąpić badania laryngologicznego, które powinno być wykonane w przypadkach wątpliwych oraz w określonych sytuacjach złej lub słabej widoczności fałdów głosowych jak m.in.: u starszych osób, płci męskiej czy u osób otyłych.

Niemniej jednak jest wartościowym badaniem, które może w znacznym odsetku zastąpić bezpośrednie badanie przez specjalistę laryngologa.

Druga i moim zdaniem najważniejsza praca w tym cyklu: Application of Translaryngeal Ultrasound (TLUS) in Patients with Neck Surgery- a Single Centre, Prospective Cohort Study on Technique Evaluation, zamieszczona w Journal of Clinical Medicine (IF= 4,964, MNiSW= 140).

W pracy tej dokonano analizy 230 pacjentów operowanych w okresie roku w latach 2020-21, gdzie zdiagnozowano 98% pooperacyjnych uszkodzeń nerwu krtaniowego wstecznego za pomocą TLUS. Ponadto zidentyfikowano dodatkowe czynniki, które wpływają na gorszą widoczność fałdów głosowych u USG jak: palenie tytoniu, wtórna operacja, zaawansowanie guza w skali TNM, wieloogniskowość zmiany rakowej, stężenie wolnej T3.

W pracy tej wprowadzono również pomocne parametry przy ocenie USG strun głosowych, które nie były dotąd oceniane, jak asymetria chrząstek nalewkowatych, dopplerowska fala przemieszczania się fałdów głosowych, przy uszkodzeniu nerwu krtaniowego wstecznego, badanie tej fali przy wypowiedzaniu różnych samogłosek.

Autorzy opisali również różnice w badaniu TLUS przy niedowładzie i paraliżu strun głosowych, co do tej pory nie było opisane w literaturze.

Trzecia praca: Factors associated with injury to recurrent laryngeal nerve in patients undergoing surgery for thyroid cancer: a single- centre study using translaryngeal ultrasound, zamieszczona w Journal of Voice (IF2,3, MNiSW= 100).

Trzecia praca z cyklu dotyczyła problemu uszkodzenia nerwu krtaniowego wstecznego u pacjentów operowanych z powodu raka tarczycy. Ośrodek, w którym Autorka pracuje, zajmuje się głównie leczeniem operacyjnym zmian nowotworowych tarczycy.

Autorka oceniła szczegółowo grupę pacjentów operowanych w okresie roku w latach 2020-21 przez ten sam zespół chirurgów. Pod uwagę wzięto takie czynniki jak wiek i płeć pacjentów, badania laboratoryjne, choroby współistniejące, wskazania i rodzaj zabiegu operacyjnego. W badaniu USG oceniano echogeniczność tkanki tarczycowej oraz jej objętość, ocenę zmiany nowotworowej i oczywiście wykonywano USG fałdów głowowych. Badanie to było wykonywane osobiście przez Autorkę, która posiadała w tym zakresie już 5 letnie doświadczenie.

Najczęściej do uszkodzenia nerwu krtaniowego wstecznego dochodziło częściej przy bocznej dyssekcji węzłów chłonnych niż przy usuwaniu węzłów centralnych oraz w sytuacji, gdy nacieki nowotworowe obejmowały miejsce przebiegu nerwu krtaniowego wstecznego.

Autorka porusza również w pracy problem dwuetapowej strumectomii, przy stwierdzonym uszkodzeniu nerwu krtaniowego wstecznego podczas zabiegu po jednej stronie, drugi zabieg przeprowadza się po pewnym czasie, pozwalając na regenerację lub wyjaśnienie funkcji nerwu po stronie wcześniej operowanej, w każdym razie procedura ta pozwala na uniknięcie największego powikłania jakim jest obustronne porażenie nerwów krtaniowych wstecznych.

Podsumowując całość dorobku naukowego (wcześniejsze publikacje w liczbie 9 z IF= 53,766 MNiSW= 1060) oraz obecnie przedstawione wyniki w rozprawie doktorskiej lek. med. Sylwii Wolf wskazują na bogaty dorobek naukowy Autorki.

Z przedstawionego cyklu prac, stanowiącego temat rozprawy doktorskiej wynika, że bezpośrednie badanie laryngologiczne nie musi być przeprowadzane przez specjalistę laryngologa w każdym przypadku, ale tylko w przypadkach wątpliwych i u osób predysponowanych, co zostało potwierdzone.

Dla chirurga zajmującego się operacjami tarczycy wprowadzenie tego badania stanowić może duże ułatwienie jego pracy, badanie to może on wykonać samodzielnie, a jednocześnie odciąża pracę laryngologa. Ponadto jest to metoda bezinwazyjna i szybka i nie wiąże się z większymi kosztami.

Ma to również znaczenie dla pacjenta, gdyż wczesna ocena uszkodzenia nerwu krtaniowego wstecznego umożliwia podjęcie bardzo szybkiej i efektywnej terapii farmakologicznej i głosowej, zapobiegając utrwaleniu się tego powikłania.

Mam nadzieję, że w niedługim czasie badanie TLUS będzie wprowadzone do praktyki klinicznej i będzie to kolejny krok, po całkiem niedawnym szerokim wprowadzeniu neuromonitoringu, zmierzający do ograniczenia powikłania w postaci uszkodzenia nerwu krtaniowego wstecznego w czasie zabiegu operacyjnego i jego pozabiegowych następstw.

Z obowiązku recenzenta znalazłem też drobne niedociągnięcia, nie mające żadnego wpływu na całość pracy.

Braki: strona 5: brak podania, gdzie druga z cytowanych praca była opublikowana

Strona 15: 2 akapit 9 wiersz- brakuje literki „z”

Dr hab. n. med. Sławomir Jędrzejak
Prof. zwyczajny
Katedra i Klinika Chirurgii
Głowy i Szyi
Instytut Onkologii i Radioterapii
Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
ul. Powstańców 45
80-204 Szczecin

Autorka w cyklu swoich prac postawiła sobie za cel ocenę wartości przezkrtaniowej ultrasonografii (TLUS) w analizie funkcji fałdów głosowych u pacjentów po operacjach tarczycy i innych operacjach na szyi, oraz określenie czynników przed i pooperacyjnych zwiększających ryzyko uszkodzenia nerwu krtaniowego wstecznego, cel ten osiągnęła.

Biorąc pod uwagę całość rozprawy doktorskiej, stwierdzam, że recenzowana praca lek. med. Sylwii Wolff stanowi oryginalny i samodzielny dorobek naukowy. Spełnia warunki określone w art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018r. Przepisy wprowadzające ustawę- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U z 2018.poz.1669 z późn. zm.) o stopniach naukowych i tytule naukowym w zakresie sztuk i tym samym jest podstawą do ubiegania się o stopień naukowy doktora nauk medycznych.

Zwracam się więc do Wysokiej Rady Naukowej Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej- Curie Państwowego Instytutu Badawczego o przyjęcie niniejszej rozprawy i dopuszczenie lek. med. Sylwii Wolff do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jednocześnie, wobec wysokiej wartości merytorycznej ocenianej pracy, ze względu na nowatorskość pracy, uwzględnienie nowych czynników w badaniu TLUS oraz określenie nowych parametrów w czasie tego badania, wnioskuję również o wyróżnienie pracy.

Paweł Dominicki

UNIWERSYTET MEDYCZYNY W WROCŁAWI
KLINIKA CHOROGBY ONKOLOGICZNEJ
KALONIA WYDZIAŁU ENDOKRYNOLOGII I ZŁOŻYNEJ
Dr hab. i prof. Paweł Dominicki
Specjalista chirurg
147216
50-135 Wrocław, ul. Bopławska 213